

> NA ROZJEZD

Milá vynálezkyň, milý vynálezce,

taky ti připadá neuvěřitelné, co všechno už lidstvo dokázalo vymyslet a vybádat? Už 5 000 let známe kolo, přes 1 500 let kompas, víc než 550 let knihtisk... **V žádném století však člověk neuděl tak velký pokrok jako ve století devatenáctém.**

Nové vynálezy umožnily přechod od manufaktur k továrnám. Do továren ve městech vyráželi za prací chudí obyvatelé venkova a průmyslová centra rostla raketovou rychlostí.

Snad nejvíc se proměnila doprava. **Koně a plachty nahradily parní stroje, takže dopravní prostředky se pohybovaly samy! Nejdůležitější se stala železnice.** Po kolejích jezdilo zboží, pošta i lidé. Doprava výrazně zrychlila, zlevnila a otevřela se tak i nižším vrstvám obyvatel. Díky železnici se najednou stál důležitým čas. **Do té doby mělo každé město i ves svůj vlastní čas, který se řídil podle slunce.** Když bylo na vrcholu oblohy, bylo dvanáct hodin. V každém městě tak měli hodiny seřízené o pár minut rozdílně. Komu by to vadilo? **Když lidé chodili pěšky nebo jezdili na koních, nehrály minuty žádnou roli. Ale vlaky jezdily podle jízdních řádů!** Prosazování jednotného času však trvalo ještě pěknou řádku let. Víš, že v Rakousku-Uhersku začal platit až roku 1891?

Jaké další změny století páry přineslo, se už dočteš na straně 8. **Vezmeme tě na výlet do největšího města tehdejšího světa,**

do Londýna. Největší vynálezy průmyslové revoluce si pak můžeš prohlédnout na přiloženém plakátě.

Zábavné a objevné čtení ti přejí tvé pilotky Časostroje Tereza Nickel a Helena Plocková

ExtraReader

Tento časopis je také k dispozici v elektronické podobě na www.ExtraReader.cz

Rozhovor se slovenským cestovatelem

Jak se stal z vězně král Madagaskaru?

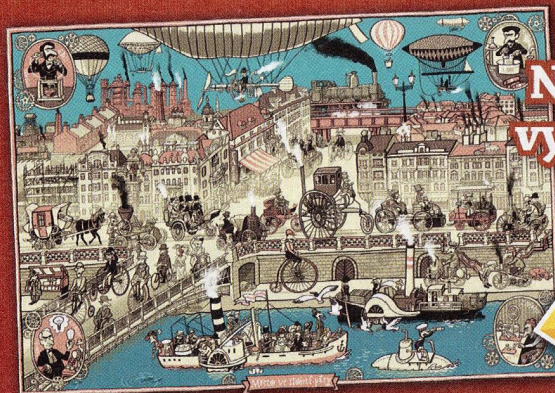
➤ str. 36

VYSTŘIHOVÁNKA Z 19. STOLETÍ

Ocelové monstrum Eiffelova věž

2 super dárky!

PLAKÁT Největší vynálezy století páry

Na návštěvě v říši Inků

➤ str. 44

Je to nejlepší zábava v dobách míru

Hrábni do strun!

Jak dlouhé jsou dějiny kytary?

➤ str. 22

Moravská knížata Rostislav a Svatopluk

➤ str. 48

➤ str. 44

Velký vojevůdce Napoleon

Málo známé historky z jeho života

